

Vergaderjaar 2017–2018

25 424

Geestelijke gezondheidszorg

Nr. 395

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 april 2018

Op 5 oktober 2017 heeft u de tussenrapportage van het Schakelteam personen met verward gedrag ontvangen (Kamerstuk 25 424, nr. 375). Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en in afstemming met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het tussenbericht van het Schakelteam¹, dat aan gemeenten is gericht. Het tussenbericht is als bijlage verstuurd bij een brief aan de gemeenteraden waarin het Schakelteam hen verzoekt om in de coalitieakkoorden ambities op te nemen voor de aanpak van de problematiek rond mensen met verward gedrag. Met de brief en het tussenbericht biedt het Schakelteam een overzicht aan van de stand van zaken van de gemeentelijke aanpak rond personen met verward gedrag. Tenslotte voegt het Schakelteam een eerste analyse van het RIVM toe van de politiemeldingen. U ontvangt de stukken bij deze brief. Met deze brief wordt aan de toezegging voldaan van de Minister van Justitie en Veiligheid, gedaan tijdens het AO Politie op 15 maart, om uw Kamer over de activiteiten van het Schakelteam te informeren. In deze brief reageer ik kort op de stukken die naar de gemeenten zijn verstuurd.

Bevindingen Schakelteam

In de eerste plaats vind ik het goed nieuws dat zoveel gemeenten (88%) hebben gereageerd op de vragenlijst van het Schakelteam, waarmee de stand in het land ten aanzien van de aanpak van de problematiek rond mensen met verward gedrag in kaart wordt gebracht. Het Schakelteam concludeert uit de respons dat het onderwerp bij gemeenten stevig op de agenda staat. Dat blijkt ook uit de antwoorden op de vragen. Vrijwel alle gemeenten hebben een aanpak voor mensen met verward gedrag. Dat stemt positief. Het Schakelteam zal gemeenten die niet hebben gereageerd of die nog niet werken aan een goed werkende aanpak nogmaals benaderen.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Tegelijkertijd stelt het Schakelteam vast dat we er nog lang niet zijn. Op veel gebieden is nog veel werk te verzetten. Het betreft onder meer het in positie brengen van ervaringsdeskundigen en familie, het realiseren van voldoende beschikbaarheid van professionals in de wijk, de beschikbaarheid van gemeentelijke meldpunten voor niet-acute meldingen, voldoende beveiligde GGZ capaciteit, voorzieningen voor beoordeling van problematiek en risicotaxatie en passend vervoer. Het Schakelteam spreekt van een »weerbarstige werkelijkheid«. Hoewel gemeenten op vragenlijsten aangeven ver te zijn om een sluitende aanpak per 1 oktober gereed te hebben, hoort het Schakelteam van diverse partijen nog te vaak dat «papier geduldig is». Het Schakelteam spreekt de verwachting uit dat een goed werkende aanpak voor 1 oktober 2018 niet geheel gerealiseerd zal worden. Gedragsveranderingen, het overwinnen van cultuurverschillen en het aangaan van een domeinoverstijgende samenwerking kosten meer tijd dan we zouden willen.

Het is van groot belang dat er de komende maanden een extra inspanning moet worden geleverd om ervoor te zorgen dat er op 1 oktober 2018 overal in het land een stevig fundament ligt voor gemeenten en hun partners om op voort te bouwen. Het Schakelteam geeft in het tussenbericht aan waarop hierbij zijn focus zal liggen en wat gemeenten en hun partners aan ondersteuning kunnen verwachten. De opdrachtgevers leveren bovenop de lopende projecten concreet een bijdrage aan de extra inspanning door het financieren van een pool van deskundigen die gemeenten en hun partners kunnen bijstaan bij het oplossen van concrete knelpunten («vliegende brigade plus»).

Reactie op bevindingen Schakelteam

Ik sluit me aan bij de oproep van het Schakelteam aan gemeenten en hun partners om:

- in de coalitieakkoorden een stevige ambitie op te nemen voor het ondersteunen van mensen met verward gedrag;
- in te zetten op de beschikbaarheid van voldoende professionals met kennis van verwardheid in de wijk;
- in te zetten op gemeentelijke meldpunten voor niet-acute meldingen;

Ik steun gemeenten en hun partners bij deze opgave, onder meer door de genoemde vliegende brigade, het actieprogramma mensen met verward gedrag van ZonMw en door beschikbaar te zijn voor het aanpakken van gebleken knelpunten op systeemniveau. Ook de meerjarenagenda Beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die ik samen met partners opstel, kan een grote bijdrage leveren aan de opdracht voor gemeenten. De doelgroep van deze agenda komt voor een substantieel deel overeen met de doelgroep mensen met verward gedrag. Vroegsignalering, toegang tot ondersteuning en het realiseren van continuïteit van zorg en ondersteuning zijn dan ook belangrijke onderdelen van deze agenda die aansluiten bij de knelpunten die het schakelteam signaleert. Verbindingen tussen deze agenda en de regionale Schakelteams worden gelegd en beide trajecten moeten in de toekomst bestuurlijk en in de uitvoering blijvend samen optrekken.

Op diverse dossiers, zoals passend vervoer, acute GGZ en beveiligde GGZ nemen de opdrachtgevers van het Schakelteam een actieve rol. Zo hebben alle betrokken partijen de afgelopen tijd verdergaande afspraken gemaakt over de inkoop van beveiligde ggz. Tijdens het Bestuurlijk Overleg van 25 april aanstaande zullen partijen meerdere afspraken bekrachtigen. Ik zal uw Kamer deze afspraken na het Bestuurlijk Overleg doen toekomen.

Bij de stukken is een eerste analyse gevoegd van de politiemeldingen. Tijdens het AO GGZ van d.d. 29 november 2017 heb ik mevrouw Gerbrands (PVV) toegezegd te bekijken of in het onderzoek meegenomen kan worden in hoeverre drugs- en medicijngebruik van invloed zijn op verward gedrag. Na onderzoek bleek dat spoeddiensten deze cijfers niet bijhouden. Er wordt door SEH's en/of GGZ crisisdiensten wel geregistreerd of de problematiek drugs- of medicijngerelateerd is, maar de relatie met verward gedrag wordt daarbij niet gelegd. Zowel drugs- als medicijngebruik kan leiden tot verward gedrag. Cijfers over deze combinatie van factoren zijn dus niet beschikbaar. Hierdoor zal ook de tweede analyse, eind september 2018, waarin de politieregistratie zal worden vergeleken met een aantal andere registraties, hierover geen cijfers bevatten.

Conclusie

Het tussenbericht van het Schakelteam maakt duidelijk dat er in het land hard gewerkt wordt aan een aanpak ter ondersteuning van mensen met verward gedrag. Dat blijkt onder andere uit de vele, vaak innovatieve projecten die bij het actieprogramma Mensen met verward gedrag van ZonMw worden ingediend. Ook blijkt dat gemeenten en hun partners worstelen met het borgen van deze initiatieven na afloop van de subsidieperiode en dat gemeenten zich zorgen maken over de situatie na 1 oktober aanstaande, als het Schakelteam stopt. De eerste opgave is ervoor te zorgen dat de komende maanden optimaal worden benut om meters te maken en een fundament te leggen voor de toekomst. Het Schakelteam biedt hierbij ondersteuning, net als de opdrachtgevers. Daarnaast gebruik ik de komende maanden om met het Schakelteam en de mede opdrachtgevers vast te stellen wat de opgave is voor de periode na 1 oktober 2018 en hoe we daaraan het beste invulling kunnen geven.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis